

Jeugd- bescherming en jeugdreclassering

2018

**Jeugd-
bescherming en
jeugdreclassering
2018**

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2018-2019	2018 tot en met 2019
2018/2019	Het gemiddelde over de jaren 2018 tot en met 2019
2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2018 en eindigend in 2019
2016/'17-2018/'19	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2016/'17 tot en met 2018/'19

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

ISBN 978-90-357-1516-5

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Inleiding 4

1. 31 duizend jeugdbeschermingsmaatregelen 5

- 1.1 Dalende instroom bij voogdij 6
- 1.2 Meer jongeren met ondertoezichtstelling 7
- 1.3 Aantal jongeren met voogdij blijft vrijwel gelijk 8
- 1.4 Ondertoezichtstellingen worden korter, voogdijtrajecten iets langer 8
- 1.5 Ondertoezichtstelling vaker beëindigd volgens plan 9
- 1.6 Samenloop jeugdbescherming en jeugdreclassering neemt iets af 11
- 1.7 De meeste jongeren met jeugdbescherming krijgen ook jeugdhulp 11
- 1.8 4 op de 5 jongeren met jeugdbescherming woont niet in een tweeoudergezin 13
- 1.9 Jeugdbescherming vooral in Limburg en het noorden 16

2. Aantal jongeren in jeugdreclassering blijft dalen 18

- 2.1 Jeugdreclassering bijna altijd beëindigd volgens plan 20
- 2.2 Gemiddelde duur toezicht en begeleiding in gedwongen kader neemt af 21
- 2.3 Vier op de tien jongeren met jeugdreclassering ontvangt ook jeugdhulp 22
- 2.4 Jongens vaker in jeugdreclassering dan meisjes 23
- 2.5 Jeugdreclassering vooral in drie grootste steden 25
- 2.6 Vaker herhaald beroep bij ondertoezichtstelling en jeugdreclassering dan bij voogdij 26

Begrippenlijst 28

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor hulp aan jongeren. Dat is vastgelegd in de Jeugdwet. Om de gemeenten bij de uitvoering ervan te ondersteunen is in de Jeugdwet een regeling opgenomen voor het ontsluiten van beleidsinformatie. De beleidsinformatie betreft informatie over jeugdhulpgebruik en de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen verstrekken hierover gegevens aan het CBS.

In deze rapportage staan de resultaten over de verstrekte jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2018. De resultaten over jeugdhulp worden in een aparte rapportage beschreven.

1.

31 duizend

jeugdbeschermings-

maatregelen

Aan het einde van 2018 waren er ruim 31 duizend lopende jeugdbeschermingsmaatregelen. In ruim twee derde van de gevallen betrof het een vorm van ondertoezichtstelling. In bijna een derde van alle maatregelen ging het om een voogdijmaatregel, al dan niet voorlopig of tijdelijk (tabel 1.0.1).

In 2018 was er een lichte stijging van het totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen. Aan het einde van 2018 waren er 1 procent meer maatregelen actief dan aan het begin van het jaar. Het aantal ondertoezichtstellingen is met 2 procent gestegen. Het aantal voogdijmaatregelen is in 2018 afgenomen, met 0,7 procent.

1.0.1 Jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2018*

	Beginstand (1-1-2018)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2018) ¹⁾
	aantal maatregelen			
Totaal	30 880	12 180	11 805	31 260
Ondertoezichtstelling	20 345	8 875	8 450	20 770
Voorlopige ondertoezichtstelling	325	1 710	1 685	350
Voogdij	10 020	1 330	1 400	9 950
Voorlopige en tijdelijke voogdij	195	265	270	190

Bron: CBS.

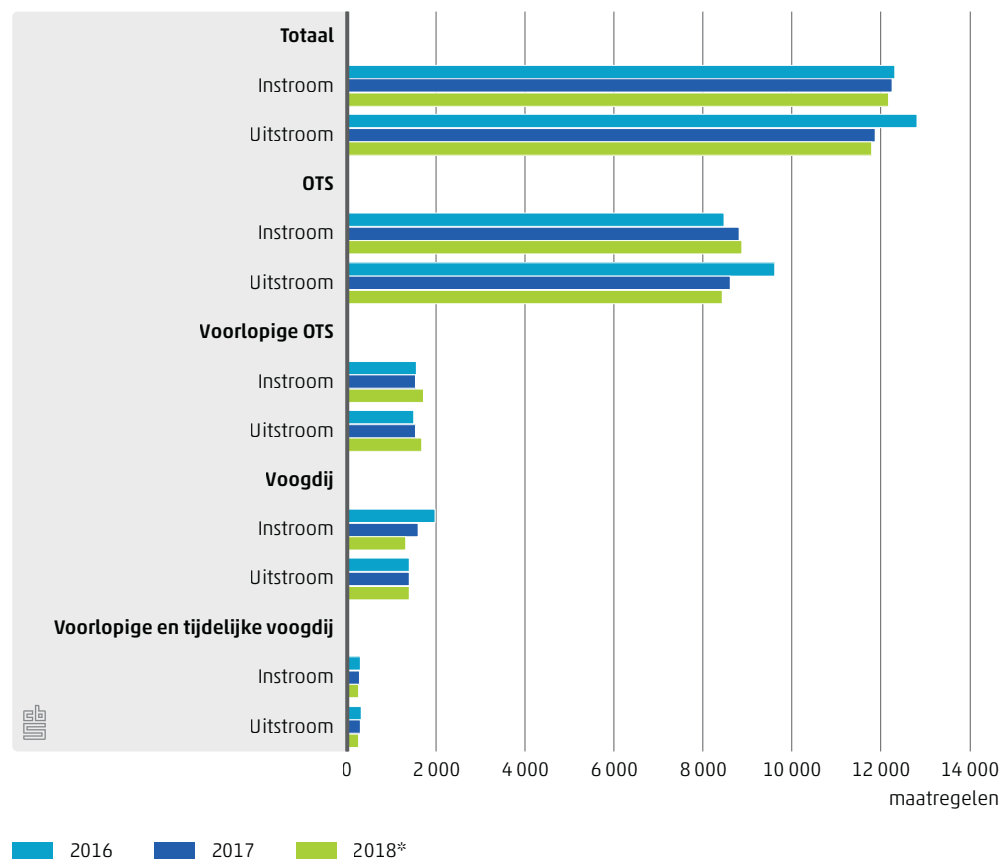
¹⁾ Maatregelen met een einddatum van 31 december tellen niet mee in de eindstand.

1.1 Dalende instroom bij voogdij

Bij voogdijmaatregelen is de laatste jaren een daling zichtbaar van de instroom. Bij de voorlopige en tijdelijke voogdij is er ook een daling te zien bij de uitstroom. De uitstroom bij de reguliere voogdij blijft redelijk gelijk (figuur 1.1.1).

Bij de ondertoezichtstellingen is de instroom juist aan het stijgen. De uitstroom daalt bij de reguliere ondertoezichtstellingen en stijgt bij de voorlopige ondertoezichtstellingen. In 2018 werden iets meer ondertoezichtstellingen gestart dan beëindigd. Dit was in 2017 ook al zo, terwijl in 2016 juist meer ondertoezichtstellingen werden beëindigd dan gestart.

1.1.1 Instroom en uitstroom jeugdbescherming naar type¹⁾

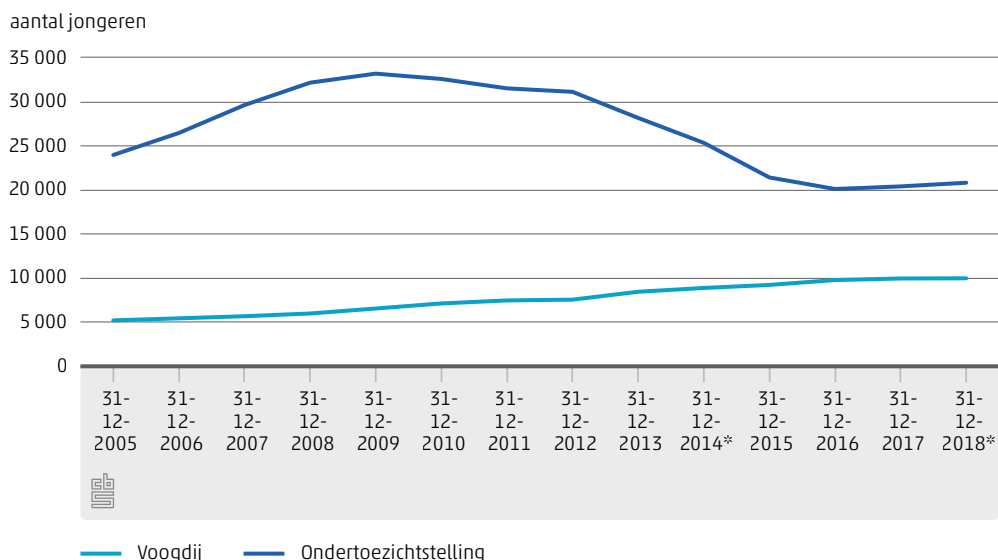
Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen bij personen van 0 tot en met 17 jaar.

1.2 Meer jongeren met ondertoezichtstelling

Op 31 december 2018 waren er meer jongeren met een ondertoezichtstelling dan op 31 december 2017. Op 31 december 2018 stonden 20 795 jongeren onder toezicht; eind 2017 ging het om 20 380 jongeren (figuur 1.2.1). In de periode 2009 tot en met 2016 daalde het aantal jongeren met een ondertoezichtstelling nog, sinds 2016 stijgt dit aantal licht. Het gaat hier uitsluitend om de reguliere ondertoezichtstellingen. De voorlopige ondertoezichtstellingen zijn buiten beschouwing gelaten.

1.2.1 Aantal jongeren met voogdij of ondertoezichtstelling, 2005-2018*¹⁾²⁾

Bron: CBS (vanaf 2011), Ministerie van Veiligheid en Justitie (2005 t/m 2010).

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met voogdij of ondertoezichtstelling, exclusief voorlopige voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige ondertoezichtstelling.

²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

1.3 Aantal jongeren met voogdij blijft vrijwel gelijk

In 2018 is het aantal jongeren met voogdij ten opzichte van vorig jaar vrijwel gelijk gebleven. Eind december 2018 gold voor 9 955 jongeren een voogdijmaatregel en op de laatste dag van 2017 waren dit er 9 935. De stijgende trend van de afgelopen jaren lijkt dus iets af te vlakken in 2018 (figuur 1.2.1). Het betreft hier uitsluitend de reguliere voogdij. Voorlopige en tijdelijke voogdij zijn buiten beschouwing gelaten.

1.4 Ondertoezichtstellingen worden korter, voogdijtrajecten iets langer

69 procent van de in 2018 beëindigde reguliere ondertoezichtstellingen duurde 1 jaar of langer (tabel 1.4.1). Van de beëindigde reguliere voogdijmaatregelen duurde 90 procent langer dan een jaar. De beëindigde voorlopige ondertoezichtstellingen duurden zo goed als allemaal korter dan 3 maanden; dit is ook de maximale duur van een voorlopige OTS, daarna dient deze ofwel te worden beëindigd ofwel te worden omgezet in een reguliere OTS.

1.4.1 Duur van jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2018*¹⁾

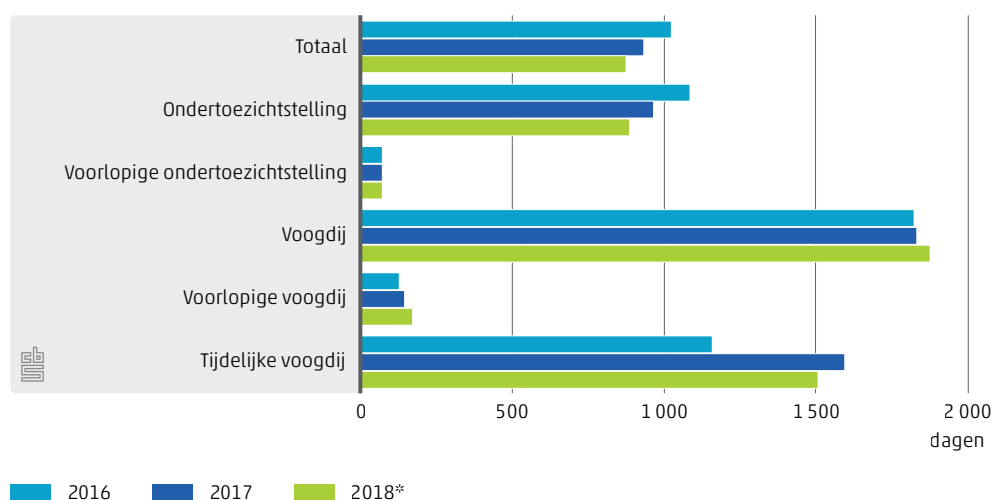
	Totaal beëindigde maat- regelen	Duur van de maatregel				
		0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden
	aantal maatregelen					
Totaal	11 805	1 880	530	2 230	4 405	2 755
Ondertoezichtstelling	8 450	100	400	2 090	3 970	1 890
Voorlopige ondertoezichtstelling	1 685	1 650	35	.	.	.
Voogdij	1 400	30	35	75	415	845
Voorlopige voogdij	245	105	60	60	15	.
Tijdelijke voogdij	25	.	.	.	.	15

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen bij personen van 0 tot en met 17 jaar, beëindigd in 2018.

De gemiddelde duur van de reguliere ondertoezichtstellingen is met 875 dagen een stuk korter dan die van de reguliere voogdijmaatregelen (1 878 dagen) én is de laatste jaren nog verder aan het dalen. Dit in tegenstelling tot de gemiddelde duur van de reguliere voogdij die juist aan het toenemen is (figuur 1.4.2).

1.4.2 Gemiddelde duur van beëindigde kinderbeschermingsmaatregelen per type maatregel*¹⁾

Bron: CBS, .

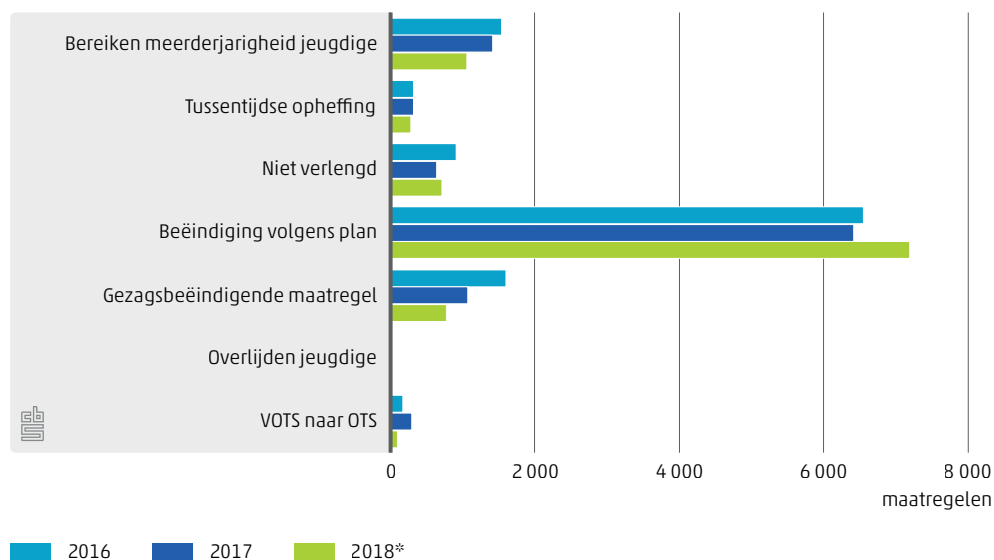
¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen bij personen van 0 tot en met 17 jaar, beëindigd in gehele jaar.

1.5 Ondertoezichtstelling vaker beëindigd volgens plan

In 2018 werden 11 805 jeugdbeschermingsmaatregelen beëindigd, waarvan 10 135 beëindigde ondertoezichtstellingen en 1 665 beëindigde voogdijmaatregelen (zie tabel 1.0.1). De meeste ondertoezichtstellingen werden beëindigd volgens plan en dat aantal

nam ook toe in 2018 (figuur 1.5.1). Deze reden gold voor 7 200 beëindigde maatregelen, wat overeenkomt met 71 procent van alle in deze periode beëindigde ondertoezichtstellingen. Steeds minder ondertoezichtstellingen werden beëindigd vanwege een gezagsbeëindigende maatregel of vanwege het bereiken van de leeftijd van 18 jaar.

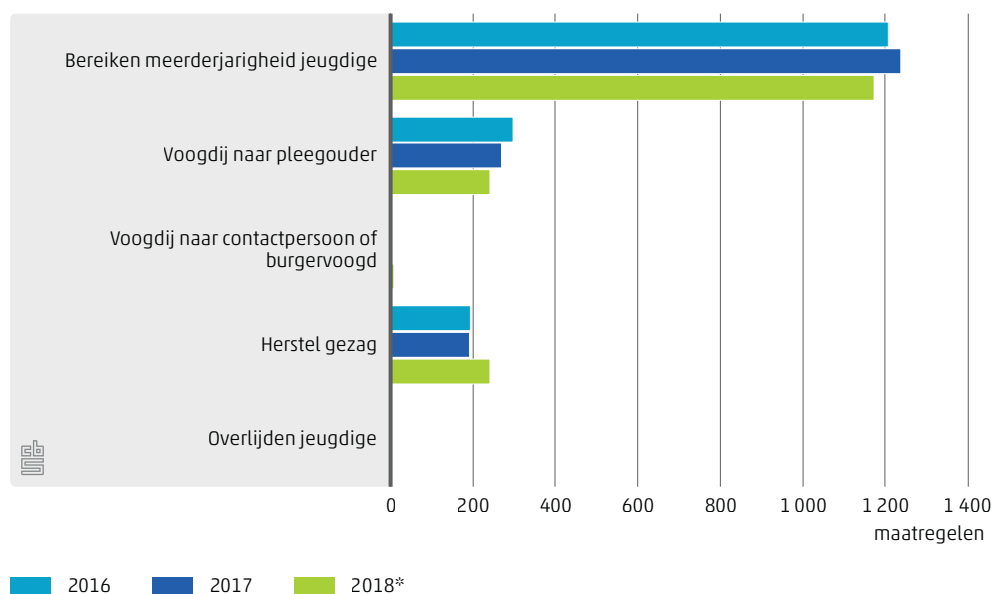
1.5.1 Beëindigde ondertoezichtstelling, naar reden beëindiging¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Ondertoezichtstellingen en voorlopige ondertoezichtstellingen, beëindigd in het gehele jaar.

1.5.2 Beëindigde voogdij, naar reden beëindiging¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij, beëindigd in het gehele jaar.

De meest voorkomende reden om voogdij te beëindigen, was het bereiken van meerderjarigheid van de jongere. Dit gebeurde bij 1 175 maatregelen, zo'n 70 procent van alle beëindigde voogdijmaatregelen (figuur 1.5.2). In 2018 werd een voogdij maatregel iets minder vaak beëindigd vanwege het bereiken van de meerderjarige leeftijd of doordat de voogdij naar de pleegouder ging en het werd wat vaker beëindigd door herstel van het gezag.

1.6 Samenloop jeugdbescherming en jeugdreclassering neemt iets af

Van alle 0- tot en met 17-jarigen die jeugdbescherming ontvangen neemt het aantal dat daarnaast ook een jeugdreclasseringsmaatregel heeft af: van 4 procent in 2016 naar 3,5 procent in 2018 (tabel 1.6.1). Dit komt voornamelijk doordat het aantal jongeren met een ondertoezichtstelling iets minder vaak daarnaast ook een jeugdreclasseringsmaatregel heeft (4,1 in 2018 t.o.v. 4,7 procent in 2016). Van alle jongeren met voogdij blijft het percentage dat daarnaast ook jeugdreclassering heeft rond de 1,6 procent liggen.

Het gaat in deze cijfers om alle jongeren die in een jaar op enig moment jeugdbescherming ontvingen. Van hen is bepaald voor welk percentage ook een jeugdreclasseringsmaatregel gold in dezelfde periode.

1.6.1 Inzet jeugdreclassering naar type jeugdbescherming (samenloop)¹⁾

	Jongeren met jeugdbescherming en jeugdreclassering	Jongeren met ondertoezichtstelling en jeugdreclassering ²⁾	Jongeren met voogdij en jeugdreclassering ³⁾
	% van totaal aantal jongeren met jeugdbescherming	% van totaal aantal jongeren met ondertoezichtstelling	% van totaal aantal jongeren met voogdij
2016	4,0	4,7	1,6
2017	3,7	4,4	1,6
2018*	3,5	4,1	1,7

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel.

²⁾ Inclusief voorlopige ondertoezichtstellingen.

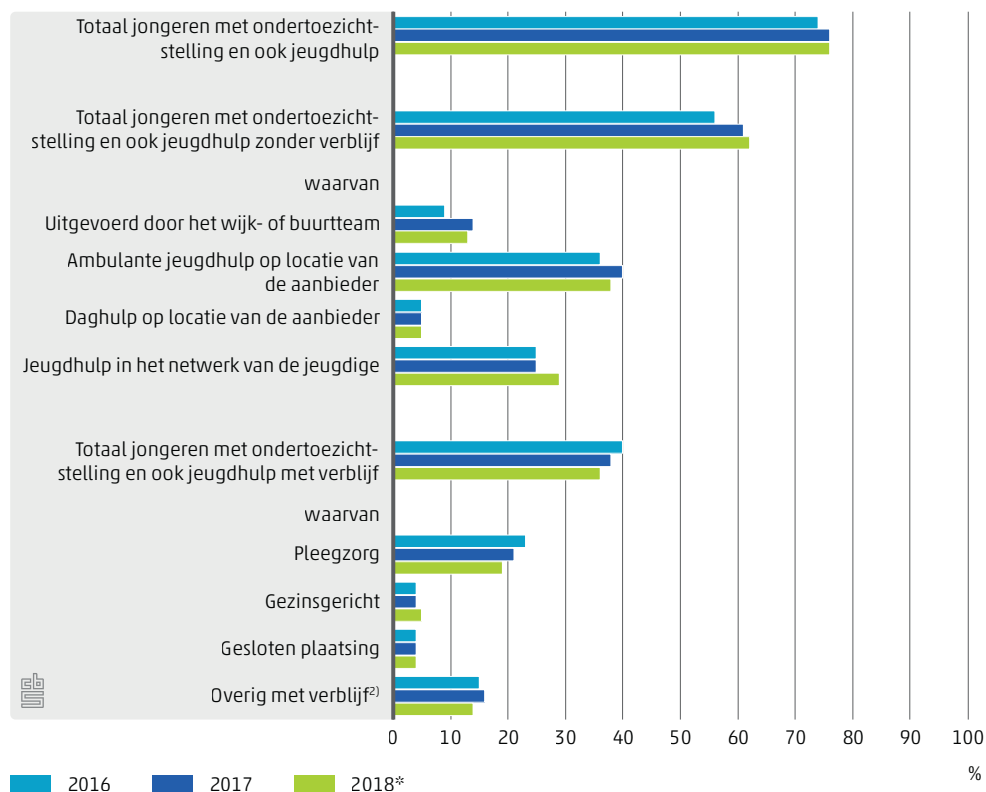
³⁾ Inclusief tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij.

1.7 De meeste jongeren met jeugdbescherming krijgen ook jeugdhulp

In 2018 ontving driekwart van de jongeren met een ondertoezichtstelling ook jeugdhulp (figuur 1.7.1). Het aandeel jongeren dat naast een ondertoezichtstelling ook jeugdhulp met verblijf ontvangt neemt in de laatste jaren iets af. In deze gevallen krijgen jongeren

een ondertoezichtstelling en ontvangen zij jeugdhulp die mede inhoudt dat zij niet thuis verblijven¹⁾. Het aantal jongeren met een ondertoezichtstelling en daarnaast ook jeugdhulp zonder verblijf is de afgelopen jaren iets toegenomen.

1.7.1 Samenloop ondertoezichtstelling met jeugdhulp¹⁾

Bron: CBS.

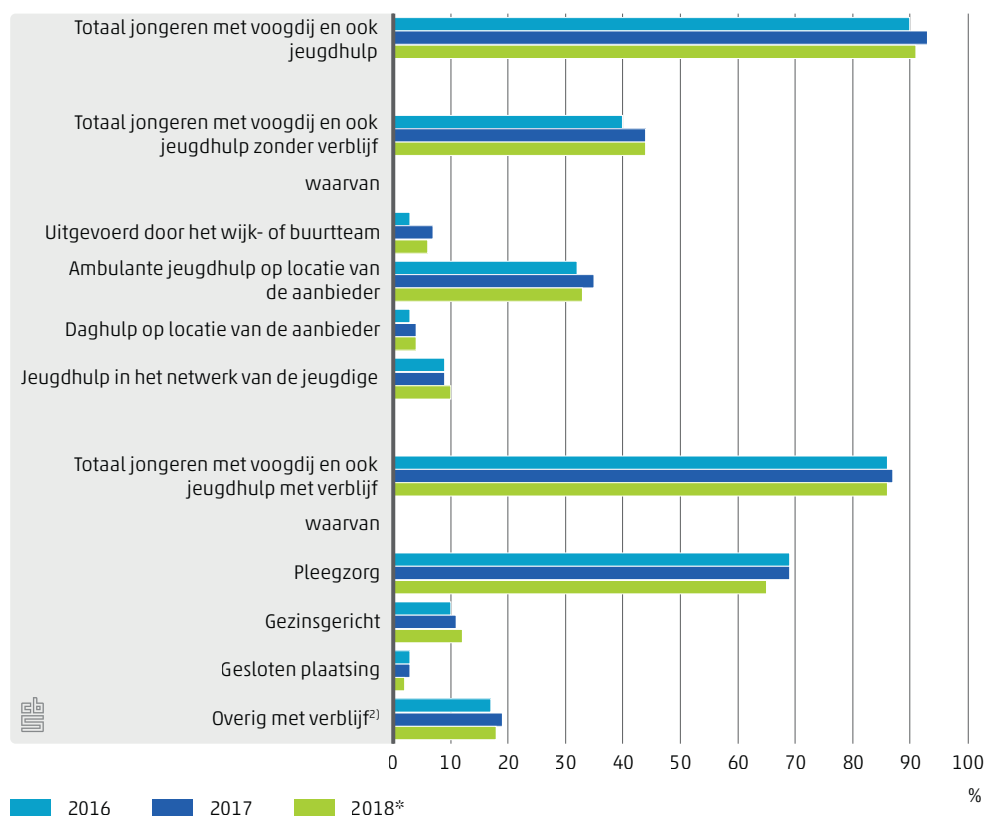
¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een ondertoezichtstelling én jeugdhulp, als percentage van het totaal aantal jongeren met een ondertoezichtstelling. Jongeren met meerdere jeugdhulpvormen komen meerdere malen in de tabel voor.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

Van alle jongeren die een voogdijmaatregel hebben, ontvangt 90 procent daarnaast ook jeugdhulp (figuur 1.7.2). In 2018 ontving 86 procent van de jongeren met voogdij daarbij ook jeugdhulp met verblijf en 40 procent ontving jeugdhulp zonder verblijf.

¹⁾ De jongere verblijft in deze gevallen elders. Of anders gezegd: de jongere slaapt formeel elders, niet zijnde thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

1.7.2 Samenloop voogdij met jeugdhulp¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met voogdij én jeugdhulp, als percentage van het totaal aantal jongeren met voogdij. Jongeren met meerdere jeugdhulpvormen komen meerdere malen in de tabel voor.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

1.8 4 op de 5 jongeren met jeugdbescherming woont niet in een tweeoudergezin

De meeste jongeren met jeugdbescherming wonen op peildatum 31 december 2018 niet in een gezin met twee ouders maar in een éénoudergezin of in een ander soort huishouden (tabel 1.8.1).

Het gaat iets vaker om jongens dan om meisjes, de meesten zijn tussen de 12 en 17 jaar oud en het grootste deel heeft een Nederlandse achtergrond.

In totaal ontvingen 16 475 jongens op 31 december 2018 jeugdbescherming, wat overeenkomt met 0,95 procent van alle jongens van 0 tot en met 17 jaar. Bij meisjes bedroeg dit aantal 14 775, wat gelijkstaat aan 0,89 procent van alle meisjes in deze leeftijd (tabel 1.8.1).

1.8.1 Jeugdbescherming naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2018¹⁾

	Totaal jongeren (1-1-2018)	Totaal jongeren met jeugd- bescherming	Voogdij	Voorlopige en tijdelijke voogdij	Onder- toezicht- stelling	Voorlopige ondertoezicht- stelling
aantal jongeren						
Totaal	3 386 096	31 250	9 920	190	20 795	355
<i>Geslacht</i>						
Jongens	1 734 301	16 475	5 115	100	11 050	215
Meisjes	1 651 795	14 775	4 805	90	9 745	140
<i>Leeftijd in klassen</i>						
0 tot 4 jaar	693 659	3 285	555	50	2 610	75
4 tot 12 jaar	1 477 463	13 790	3 970	45	9 660	120
12 tot 18 jaar	1 214 974	14 180	5 400	95	8 530	160
<i>Migratie(achtergrond)</i>						
Nederlands	2 510 392	20 885	6 555	80	14 050	200
Overig westers	270 854	2 975	945	30	1 955	45
Niet-westers	604 850	7 395	2 425	75	4 790	110
<i>Samenstelling huishouden²⁾</i>						
Thuiswonend kind in een tweeouder gezin	2 778 354	5 835	220	15	5 510	90
Thuiswonend kind in een éénoudergezin	534 455	12 725	470	55	12 005	195
Overig	73 287	12 690	9 230	120	3 280	65

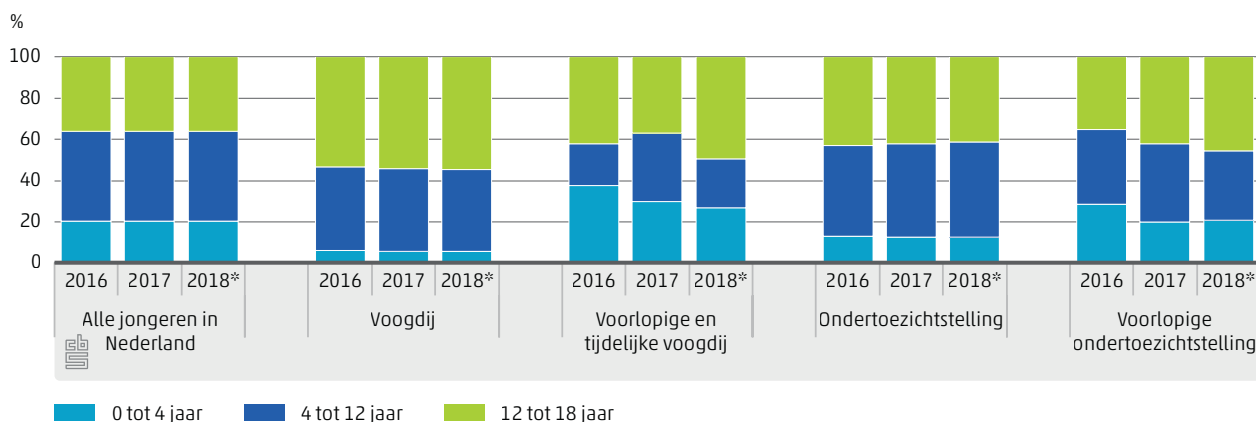
Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen, maar geen pleegkinderen.

De groep 12- tot 18-jarigen is het ruimst vertegenwoordigd in de jeugdbescherming. In totaal ontvingen 14 180 jongeren in deze leeftijdscategorie jeugdbescherming op peildatum 31 december 2018, wat overeenkomt met 1,2 procent van alle jongeren in deze leeftijdsklasse (tabel 1.8.1). Bij de jongere leeftijdsgroepen liggen deze aandelen lager: 0,5 procent bij de 0- tot 4-jarigen en 0,9 procent bij de 4- tot 12-jarigen. Het aandeel 0- tot 4-jarigen is bij de voorlopige en tijdelijke voogdij aan het afnemen en het aandeel 12- tot 18-jarigen is iets hoger dan in vorige jaren (figuur 1.8.2). Ook bij de voorlopige ondertoezichtstellingen is het aandeel 0- tot 4-jarigen iets afgenomen en neemt het aandeel 12- tot 18 toe.

1.8.2 Jeugdbescherming naar leeftijd van de jongere, peildatum 31 december¹⁾²⁾

Bron: CBS.

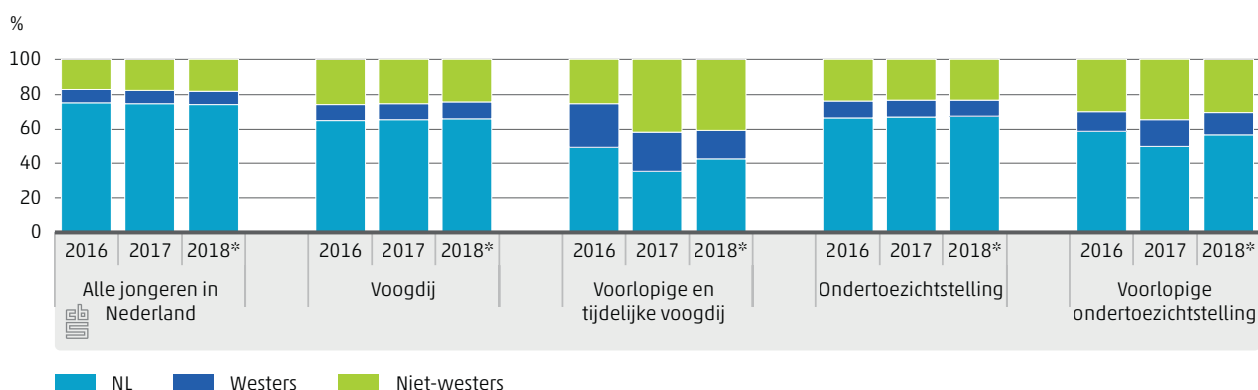
¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari 2018.

Jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming. Van alle 0- tot 18-jarigen heeft bijna 18 procent een niet-westerse migratieachtergrond. Van de jongeren met jeugdbescherming heeft 24 procent een niet-westerse migratieachtergrond. Op peildatum 31 december 2018 ontvingen 7 395 jongeren met niet-westerse migratieachtergrond jeugdbescherming. Dit komt overeen met 1,2 procent van alle jongeren met niet-westerse migratieachtergrond in Nederland. Bij jongeren met een Nederlandse respectievelijk een westerse migratieachtergrond bedroegen deze aandelen 0,8 en 1,1 procent. Het aandeel jongeren met overig westerse migratieachtergrond is bij voorlopige en tijdelijke voogdij aan het afnemen en het aandeel met een niet-westerse achtergrond ligt hoger dan in 2016 (figuur 1.8.3).

In totaal woonden 12 725 jongeren met jeugdbescherming in een éénoudergezin, wat

1.8.3 Jeugdbescherming naar migratieachtergrond van de jongere, peildatum 31 december¹⁾²⁾

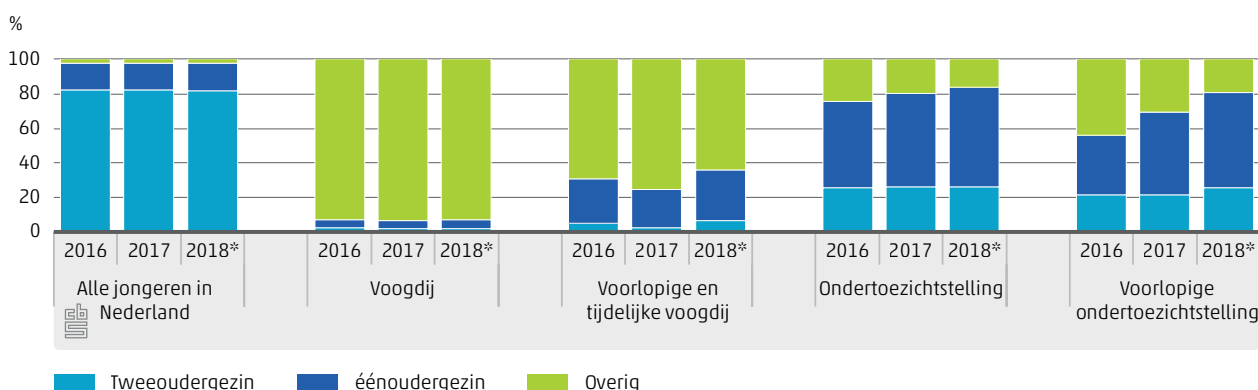
Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari 2018.

gelijk staat aan 2,4 procent van alle jongeren die in een éénoudergezin wonen. Bij de overige huishoudens is dit aandeel het hoogst: 17 procent van alle jongeren in die categorie ontvangen jeugdbescherming (tabel 1.8.1). Het aandeel éénoudergezinnen is in 2018 bij de voorlopige en tijdelijke voogdij en bij beide vormen van ondertoezichtstelling

1.8.4 Jeugdbescherming naar samenstelling huishouden van de jongere, peildatum 31 december¹⁾²⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari 2018.

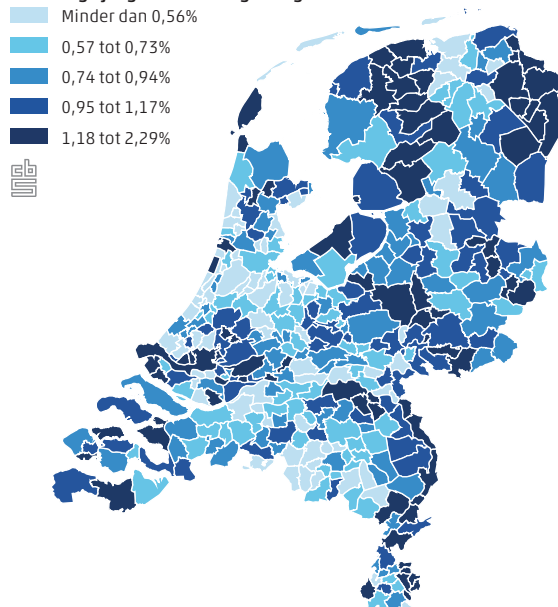
hoger dan in eerdere jaren. Dit gaat met name ten koste van het aandeel overige huishoudens (figuur 1.8.4).

1.9 Jeugdbescherming vooral in Limburg en het noorden

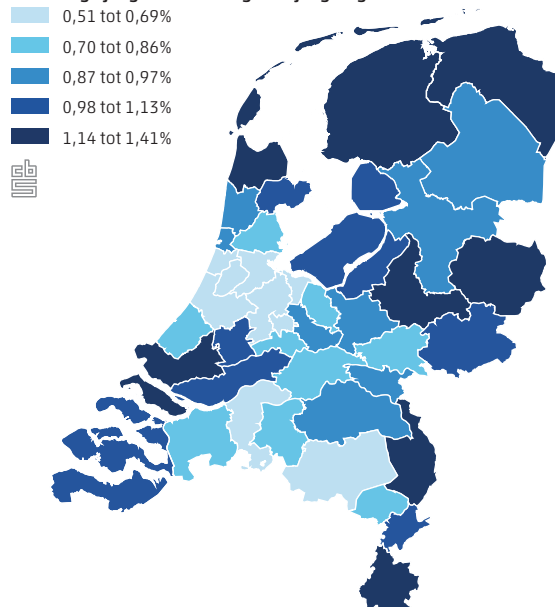
In Limburg wonen relatief gezien de meeste jongeren die jeugdbescherming ontvangen²⁾. Ook in Groningen en Friesland wonen relatief veel jongeren met jeugdbescherming (figuur 1.9.1).

1.9.1 Jongeren met jeugdbescherming als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en jeugdregio, peildatum 31 december 2018^{*1)2)}

Percentage jeugdbescherming naar gemeente

Percentage jeugdbescherming naar jeugdregio

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2018 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2018).

De hiervoor genoemde concentratie van jongeren met jeugdbescherming blijkt ook uit de cijfers per jeugdregio (tabel 1.9.2). In de top vijf van jeugdregio's met het grootste aandeel jeugdbescherming staan twee Limburgse jeugdregio's. Ook de Kop van Noord-Holland, Friesland en Twente scoren hoog. De laagst scorende regio's liggen in Utrecht, Noord-Holland en West-Brabant.

²⁾ Volgens het woonplaatsbeginsel. Zie https://vng.nl/files/vng/201607_factsheet_woonplaatsbeginsel_2016.pdf.

1.9.2 Jeugdregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdbescherming, peildatum 31 december 2018*¹⁾

	% van het totale aantal personen van 0 tot en met 17 jaar ²⁾
<i>Grootste aandelen</i>	
Zuid-Limburg	1,41
Kop van Noord-Holland	1,25
Noord-Limburg	1,24
Friesland (Fryslân)	1,23
Twente	1,22
<i>Kleinste aandelen</i>	
Haarlemmermeer	0,51
Gooi en Vechtstreek	0,56
Utrecht West	0,58
West Brabant Oost	0,60
Zuid Kennemerland	0,61

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met jeugdbescherming.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2018 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2018).

2.

Aantal

jongeren in

jeugdreclassering

blijft dalen

Aan het einde van 2018 was op 5 910 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Dit betreft personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen. In totaal waren op dat moment 5 920 jeugdreclasseringsmaatregelen van kracht. Dat zijn er 530 minder dan aan de start van het jaar.

De twee varianten van toezicht en begeleiding worden het meest toegepast. Het gaat hier dan vooral om toezicht en begeleiding in het gedwongen kader (5 105 maatregelen aan het einde van 2018). De overige vormen van jeugdreclassering worden beduidend minder vaak ingezet. De voorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel en gedragsbeïnvloedende maatregel komen nauwelijks meer voor in 2018.

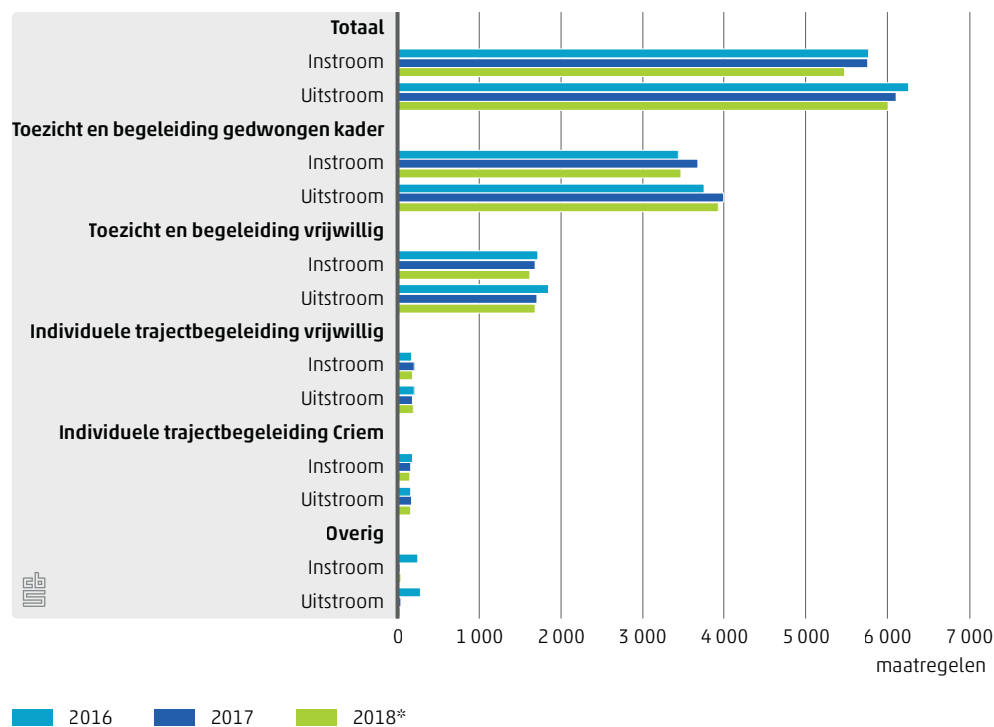
2.0.1 Jeugdreclasseringsmaatregelen, per type maatregel, 2018*

	Beginstand (1-1-2018)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2018) ¹⁾
aantal maatregelen				
Totaal	6 450	5 475	6 005	5 920
waarvan				
Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	5 570	3 470	3 930	5 105
Toezicht en begeleiding: vrijwillig	705	1 625	1 680	645
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	115	185	195	105
Individuele trajectbegeleiding Criem	55	155	160	45
Scholings- en trainingsprogramma	.	.	.	.
Gedragsbeïnvloedende maatregel	10	25	15	15
Voorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel	.	20	20	.

Bron: CBS.

¹⁾ Maatregelen met een einddatum van 31 december tellen niet mee in de eindstand.

2.0.2 Instroom en uitstroom jeugdreclassering naar type¹⁾

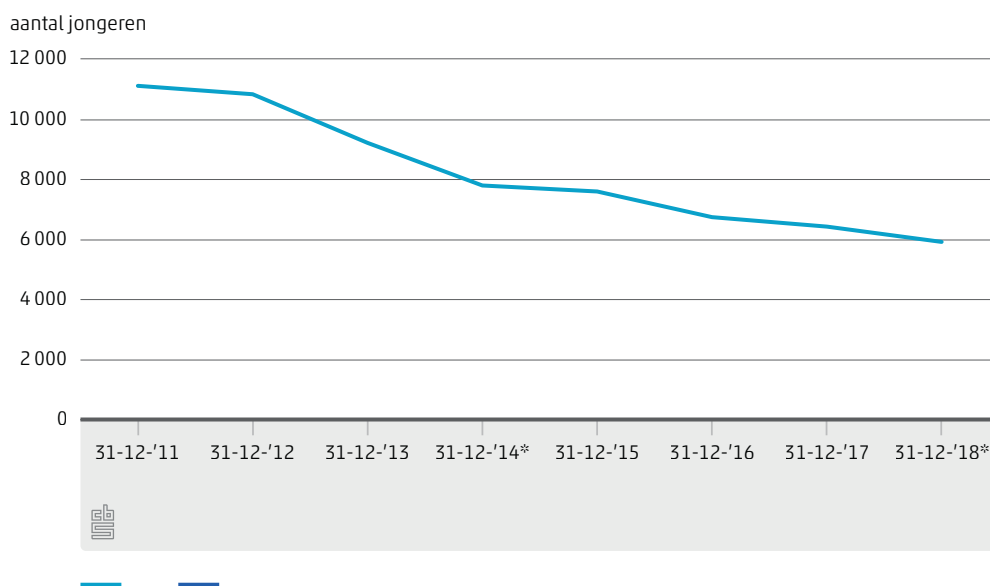
Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen bij personen van 12 tot en met 22 jaar.

De instroom van jeugdreclasseringsmaatregelen is in 2018 met vijf procent gedaald ten opzichte van 2017. De uitstroom daalde met bijna twee procent (figuur 2.0.2).

Op peildatum 31 december 2018 hadden 5 910 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel. Dat is 8 procent minder dan een jaar daarvoor. In de periode 2011–2018 is een dalende trend te zien. Tussen 31 december 2011 en 31 december 2018 is het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel met 47 procent afgenomen (figuur 2.0.3).

2.0.3 Aantal jongeren met jeugdreclasseringsmaatregelen, 2011–2018*¹⁾²⁾

Bron: CBS.

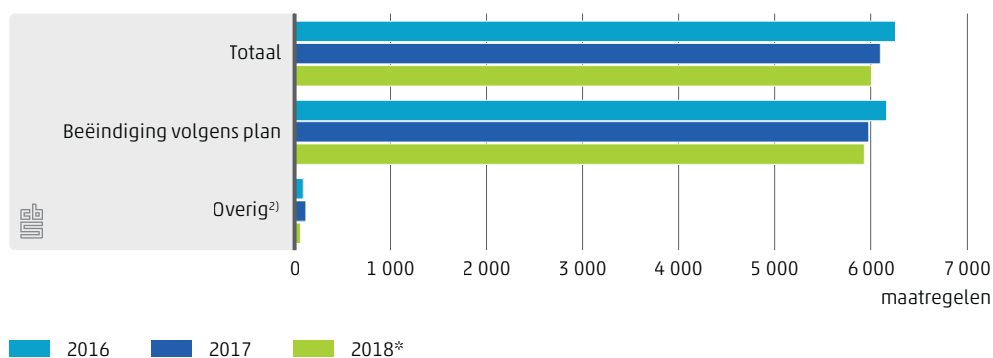
¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen.

²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

2.1 Jeugdreclassering bijna altijd beëindigd volgens plan

Jeugdreclassering werd in 2018 in 99 procent van de gevallen beëindigd volgens plan: 5 935 van de 6 005 beëindigde maatregelen (figuur 2.1.1). De overige mogelijke redenen van beëindiging komen nauwelijks voor. In 2016 en 2017 was dat ook zo. Hierbij speelt vermoedelijk mee dat jeugdreclasseringstrajecten met tussentijdse wijzigingen, waarbij de jeugdreclassering wel ononderbroken wordt voortgezet, als één doorlopend traject worden gezien. Alleen de reden van beëindiging bij het definitieve einde van de maatregel komt daarmee in beeld in deze figuur.

2.1.1 Beëindigde jeugdreclassering, naar reden beëindiging¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen beëindigd in gehele jaar.

²⁾ Tussentijdse opheffing, overgang naar volwassen reclassering, overlijden jeugdige, terugmelding, nader besluit rechter.

2.2 Gemiddelde duur toezicht en begeleiding in gedwongen kader neemt af

Van alle afgesloten jeugdreclasseringsmaatregelen duurden de maatregelen toezicht en begeleiding in het gedwongen kader het langst. Bijna 60 procent van deze maatregelen duurde een jaar of langer (tabel 2.2.1). De overige vormen van jeugdreclassering duurden meestal korter dan een jaar.

2.2.1 Doorlooptijd van jeugdreclasseringsmaatregelen, naar type maatregel, 2018*¹⁾

	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 24 maanden	24 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden
aantal maatregelen						
Totaal	1 390	1 180	985	1 730	530	195
Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	355	565	715	1 625	490	185
Toezicht en begeleiding: vrijwillig	845	455	230	100	40	10
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	25	130	30	.	.	.
Individuele trajectbegeleiding Criem	135	20	.	.	.	.
Overig ²⁾	25	.	.	.	.	.

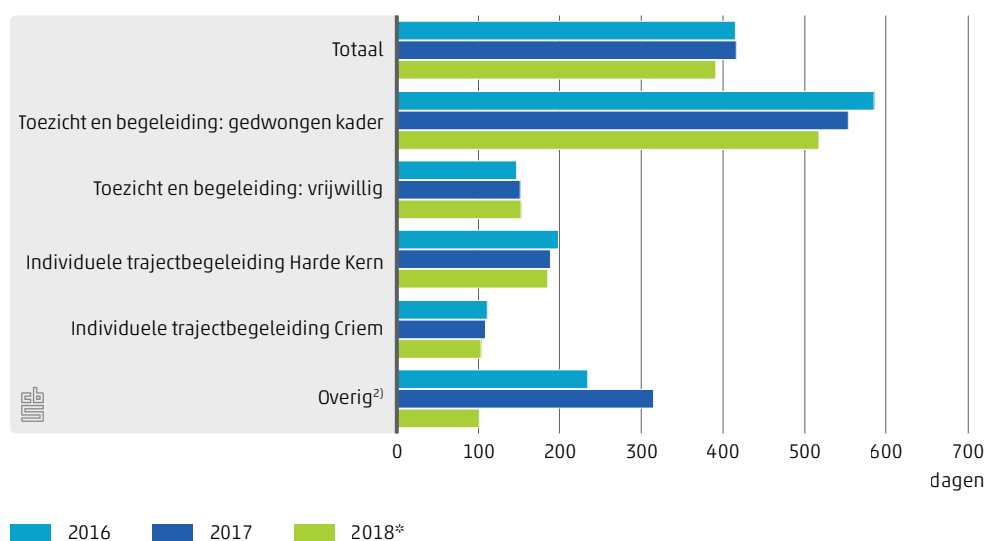
Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in 2018.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

De gemiddelde duur van de maatregelen is in 2018 gedaald met bijna 6 procent ten opzichte van het jaar ervoor (figuur 2.2.2). Dit komt vooral door een daling van de gemiddelde duur van de maatregelen toezicht en begeleiding in het gedwongen kader.

2.2.2 Gemiddelde duur van beëindigde jeugdreclasseringsmaatregelen per type maatregel*¹⁾²⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in gehele jaar.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.3 Vier op de tien jongeren met jeugdreclassering ontvangt ook jeugdhulp

Jeugdreclassering gaat in bijna vier op de tien gevallen gepaard met de inzet van jeugdhulp. Dit is minder dan bij jeugdbescherming, waar driekwart van de jongeren met ondertoezichtstelling ook jeugdhulp ontvangt en 90 procent van de jongeren met voogdij. Een deel van de jongeren met jeugdreclassering is ouder dan 18 jaar en kan aanvullende zorg en hulp mogelijk ook ontvangen vanuit andere zorgdomeinen (de Wet Langdurige Zorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning of de Zorgverzekeringswet).

Van de 5 910 jongeren die op 31 december 2018 een jeugdreclasseringsmaatregel hadden, ontving 41 procent op hetzelfde moment ook jeugdhulp, in totaal betrof dat 2 425 jongeren (figuur 2.3.1). Dit is nagenoeg gelijk aan de voorgaande jaren. Het percentage was het hoogst bij de overige groep (67 procent) en bij individuele trajectbegeleiding Harde Kern (53 procent) en het laagst bij individuele trajectbegeleiding Criem (28 procent).

2.3.1 Inzet jeugdhulp naar type jeugdreclassering (samenloop)¹⁾

	Totaal jongeren met jeugdreclassering en ook jeugdhulp	Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	Toezicht en begeleiding: vrijwillig	Individuele traject-begeleiding Harde Kern	Individuele traject-begeleiding Criem	Overig ²⁾
	% van totaal jongeren met jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering
2016	40,6	40,4	40,7	51,6	22,6	51,9
2017	40,6	40,7	39,2	47,4	36,7	60,0
2018*	41,0	41,1	38,8	52,9	28,3	66,7

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel op peildatum 31 december die tegelijkertijd jeugdhulp ontvingen.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.4 Jongens vaker in jeugdreclassering dan meisjes

Op 31 december 2018 waren meer jeugdreclasseringsmaatregelen bij jongens dan meisjes van kracht. Dit geldt voor ieder type jeugdreclassering. In totaal was op 4 760 jongens een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Bij meisjes bedroeg dit aantal 1 150 (tabel 2.4.1). Ook relatief gezien komt jeugdreclassering vaker voor bij jongens dan bij meisjes, respectievelijk bij 0,4 en 0,1 procent.

2.4.1 Jeugdreclassering naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2018^{*1)}

	Totaal jongeren (1-1-2018)	Totaal jongeren met jeugdreclassering	Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	Toezicht en begeleiding: vrijwillig	Individuele traject-begeleiding Harde Kern	Individuele traject-begeleiding Criem	overig ³⁾
	aantal jongeren						
Totaal	2 270 526	5 910	5 110	645	105	45	15
<i>Geslacht</i>							
jongens	1 159 999	4 760	4 105	515	100	40	15
meisjes	1 110 527	1 150	1 010	135	.	.	.
<i>Leeftijd in klassen</i>							
12 tot en met 14 jaar	591 502	195	145	40	.	.	.
15 tot en met 17 jaar	623 472	2 665	2 215	360	60	30	.
18 tot en met 22 jaar	1 055 552	3 050	2 750	245	45	10	10
<i>Migratie(achtergrond)</i>							
Nederlands	1 681 569	2 710	2 370	300	40	.	.
Overig westers	188 672	545	480	55	10	.	.
Niet-westers	400 285	2 655	2 265	290	55	35	15
<i>Samenstelling huishouden²⁾</i>							
Thuiswonend kind in een tweoudergezin	1 529 652	2 060	1 790	215	35	25	.
Thuiswonend kind in een éénoudergezin	402 772	2 575	2 205	310	40	15	10
Overig	388 102	1 270	1 115	125	25	.	.

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclasseringsmaatregelen op peildatum 31 december 2018.

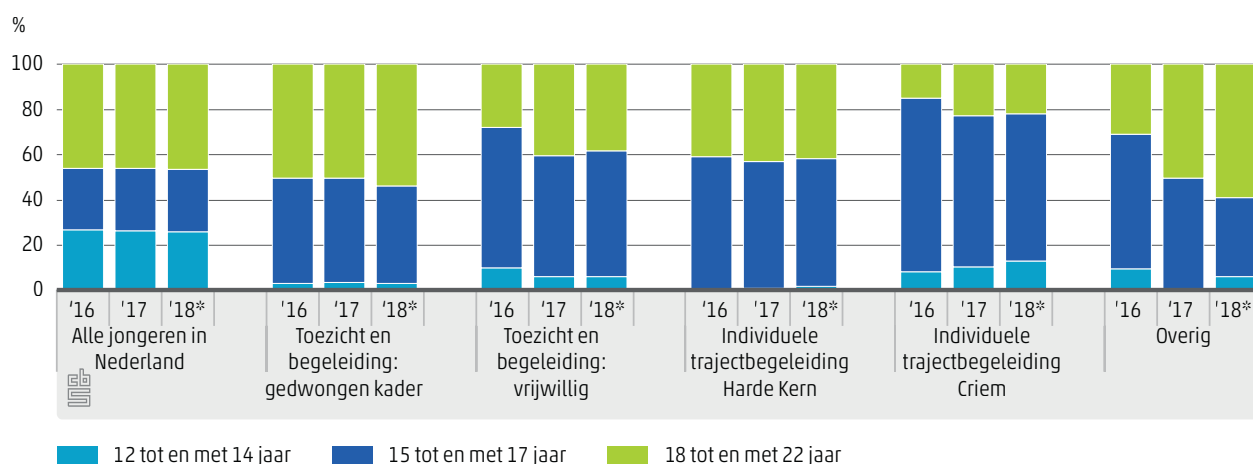
²⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen maar geen pleegkinderen.

³⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

De groep 15- tot en met 17-jarigen is relatief gezien het ruimst vertegenwoordigd in de jeugdreclassering. Dit betrof 2 665 jongeren wat overeenkomt met 0,43 procent van alle personen in deze leeftijdsklasse (tabel 2.4.1). Bij de 18- tot en met 22-jarigen ligt dit aandeel iets lager: 0,29 procent en bij de leeftijdscategorie 12- tot en met 14-jaar ligt dit aandeel flink lager: 0,03 procent.

Het aandeel jongeren van 18 tot en met 22 jaar is aan het toenemen: in 2016 was 47 procent van alle jongeren met jeugdreclassering tussen de 18 en 22 jaar; in 2018 is dit gestegen naar 52 procent. Bij de leeftijdsgroep 15 tot en met 17 jaar is het omgekeerde het geval. In 2016 was 49 procent van alle jongeren met jeugdreclassering tussen de 15 en 17 jaar. Dat daalt naar 45 procent in 2018 (figuur 2.4.2).

2.4.2 Jeugdreclassering naar leeftijd van de jongere, peildatum 31 december¹⁾²⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar.

²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari 2018.

Op 31 december 2018 was op 2 655 jongeren met niet-westerse migratieachtergrond een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing (tabel 2.4.1). Dit komt overeen met 0,7 procent van alle jongeren met niet-westerse migratieachtergrond. Daarmee is het aandeel jongeren met jeugdreclassering in deze groep groter dan bij andere migratieachtergronden. Bij jongeren met westerse respectievelijk Nederlandse achtergrond bedragen deze aandelen respectievelijk 0,3 en 0,2 procent.

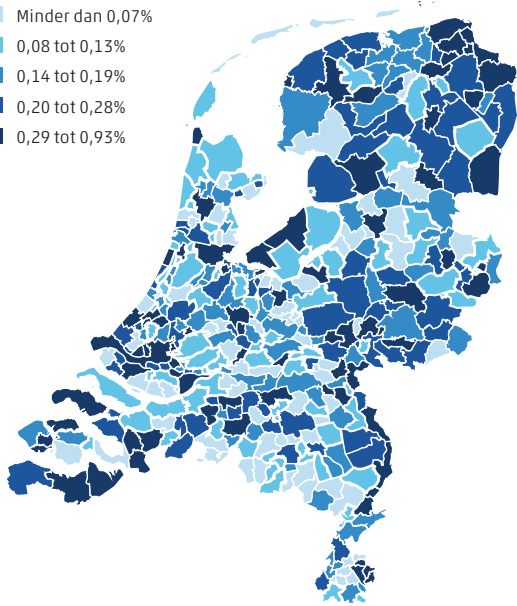
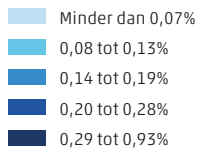
De meeste jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel komen uit een eenouderhuishouden. Op 31 december 2018 betrof dit 2 575 jongeren (tabel 2.4.1). Ook relatief gezien komt jeugdreclassering vaker voor bij jongeren uit een eenouderhuishouden (0,6 procent) dan bij jongeren uit een tweeoudergezin (0,1 procent) of een overige samenstelling van het huishouden (0,3 procent).

2.5 Jeugdreclassering vooral in drie grootste steden

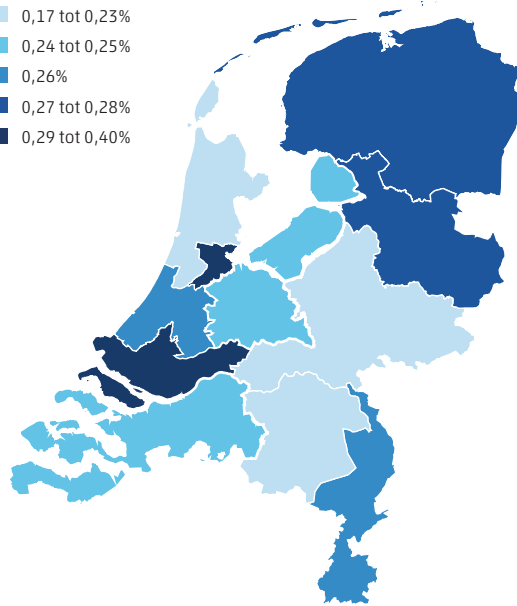
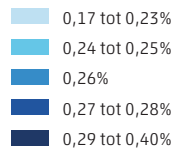
In de drie grootste steden wonen, ook relatief gezien, veel jongeren met jeugdreclassering (figuur 2.5.1)¹⁾. Ook in het noorden van Nederland, in Zeeland en in bepaalde regio's in Flevoland, komen relatief veel jongeren met jeugdreclassering voor.

2.5.1 Jongeren met jeugdreclassering als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en arrondissement, peildatum 31 december 2018*¹⁾²⁾

Percentage jeugdreclassering naar gemeente

Percentage jeugdreclassering naar arrondissement

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2018 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal personen met jeugdreclassering (31 december 2018).

Deze hiervoor genoemde concentratie jongeren met jeugdreclassering blijkt ook uit de cijfers per jeugdregio (tabel 2.5.2). De jeugdregio's waartoe de drie grootste steden behoren, staan in de top vijf met grootste aandelen jongeren met jeugdreclassering. In jeugdregio Haarlemmermeer wonen juist relatief weinig jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel.

¹⁾ Volgens het woonplaatsbeginsel. Zie https://vng.nl/files/vng/201607_factsheet_woonplaatsbeginsel_2016.pdf.

2.5.2 Jeugdregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdreclassering, peildatum 31 december 2018*¹⁾

	% van het totale aantal personen van 12 tot en met 22 jaar ²⁾
<i>Grootste aandelen</i>	
Rijnmond	0,47
Amsterdam-Amstelland	0,40
Utrecht Stad	0,33
Groningen	0,32
Haaglanden	0,32
<i>Kleinste aandelen</i>	
Haarlemmermeer	0,11
Midden-Limburg West	0,12
Zuidoost Utrecht	0,13
Zuidoost Brabant	0,15
Noord-Veluwe	0,15

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclassering.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2018 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdreclassering (31 december 2018).

2.6 Vaker herhaald beroep bij ondertoezichtstelling en jeugdreclassering dan bij voogdij

Van de 10 585 maatregelen van ondertoezichtstelling die in 2018 zijn gestart ging het in 9,8 procent van de maatregelen om een herhaald beroep (tabel 2.6.1) . Dat wil zeggen dat dezelfde soort maatregel in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalender jaren al eens is toegepast bij dezelfde jongere. Dit percentage is het laatste jaar gedaald; in 2017 lag dit op 11,3 procent.

Het percentage herhaald beroep voor voogdij is in 2018 met 2,3 procent duidelijk lager dan bij ondertoezichtstellingen en jeugdreclassering. Ook hier is een daling zichtbaar ten opzichte van 2017, toen dit percentage op 2,8 procent lag.

In 2018 ging het in 9,8 procent van de 5 475 begonnen jeugdreclasseringsmaatregelen om een jongere die in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalender jaren al eens eerder een jeugdreclasseringsmaatregel heeft gehad. Dit percentage neemt de afgelopen jaren iets toe.

2.6.1 Percentage herhaald beroep¹⁾ jeugdbescherming en jeugdreclassering²⁾

	Jeugdbeschermingsmaatregelen		
	Jeugdreclasserings- maatregelen	Ondertoezichtstelling	Voogdij
2016	8,6	9,9	2,8
2017	9,7	11,3	2,8
2018*	9,8	9,8	2,3

Bron: CBS.

¹⁾ Hierbij wordt teruggekeken naar de betreffende periode én de 5 daaraan voorafgaande kalenderjaren.

²⁾ Jeugdbeschermings -en jeugdreclasseringsmaatregelen gestart in betreffende periode.

Meer informatie over jeugdbescherming en jeugdreclassering kunt u vinden op de website van CBS:

Onderzoeksbeschrijving Beleidsinformatie Jeugd

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/beleidsinformatie-jeugd>

Tabellen Jeugdzorg na 1-1-2015

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/navigatieScherm/thema?themaNr=83150>

Begrippenlijst

Jeugdbeschermingsmaatregel (kinderbeschermingsmaatregel)

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Het doel van de kinderbeschermingsmaatregelen is het opheffen van de bedreiging voor de veiligheid en ontwikkeling van het kind. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Duur van de jeugdbeschermingsmaatregel

De duur van een jeugdbeschermingsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de jeugdbescherming. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de eerste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum is vastgelegd in de beschikking en is gelijk aan de datum van de uitspraak van de kinderrechter.

Datum einde jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de laatste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum waarop de jeugdbeschermingsmaatregel daadwerkelijk beëindigd is.

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Duur van de jeugdreclasseringsmaatregel

De duur van een jeugdreclasseringsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de maatregel. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdreclassering

De datum van de eerste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd. Het gaat om de betekende beschikking die onherroepelijk is geworden.

Datum einde jeugdreclassering

De datum van de laatste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd.

Reden beëindiging maatregel

De reden waarom de maatregel voor de jongere is beëindigd:

Opties bij (voorlopige) ondertoezichtstelling:

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Tussentijdse opheffing
- Niet verlengd
- Beëindiging volgens plan
- Gezagsbeëindigende maatregel
- Overlijden jeugdige
- Voorlopige OTS naar OTS

Opties bij (tijdelijke/voorlopige) voogdij:

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Voogdij naar pleegouder
- Voogdij naar contactpersoon oftewel burgervoogd
- Herstel gezag
- Overlijden jeugdige

Opties bij jeugdreclassering:

- Beëindiging volgens plan
- Tussentijdse opheffing
- Overgang naar volwassenreclassering
- Terugmelding
- Nader besluit rechter
- Overlijden jeugdige

Herhaald beroep

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalenderjaren al een maatregel van hetzelfde type heeft ontvangen. De volgende typen maatregelen worden daarbij onderscheiden: ondertoezichtstelling (al dan niet voorlopig) en voogdij (al dan niet voorlopig of tijdelijk). Een voogdijmaatregel bij een jongere die eerder een ondertoezichtstelling had (en andersom), wordt niet als herhaald beroep gezien.

Een jeugdreclasseringsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalenderjaren al een jeugdreclasseringsmaatregel heeft ontvangen (ongeacht het type maatregel).

Als er bij de start van een nieuwe maatregel al een maatregel van hetzelfde type loopt bij de jongere, wordt de nieuwere maatregel niet gezien als herhaald beroep, maar als een aanvulling van of uitbreiding op de al lopende maatregel.